

**بابا طاهر عریان همدانی یکی از شاعران اواسط قرن ۵ هجری قمری است که ولادت او اواخر قرن ۴ می باشد.** درباره زندگانی این شاعر عارف اطلاعات دقیقی در دست نیست. تنها روایت ها و داستان هایی از مقام علمی و عرفانی این شاعر وجود دارد و گفته اند که به این دلیل به او عریان می گفتند چون از علایق دنیا دست کشیده بود و گفته شده که او معاصر با پادشاهی طغرل بیک سلجوقی بوده و این پادشاه ملاقات هایی با بابا طاهر داشته است.

با دقت کردن در رباعیات او می توان به برخی از احوال او پی برد. به عنوان مثال او در این رباعی فرموده است: "نصیحت بشنو از پور فریدون که شعله از تنور سرد نایو"، متوجه می شویم که نام پدر او فریدون بوده است و همچنین گفته شده که بابا طاهر فرزندی به نام فریدون داشته که در زمان حیات او فوت شده که در سوگواری او گفته: "فریدون عزیزم رفته از دست / بوره کز نو فریدونی بسازیم" که معنای آن این است که فریدون عزیزم از دست رفته و از خدا فرزندی دیگر بطلبیم و نکته دیگر از زندگانی بابا طاهر این است که او روزها را بیشتر در کوه و بیابان می گذرانده و شب ها را به عبادت و ریاضت مشغول بوده است و در مورد سال وفات این شاعر عارف نظریه های مختلفی بیان شده و به طور یقین نمی توان سال وفات او را مشخص کرد. مقبره بابا طاهر در شهر همدان قرار دارد و نزدیک بقعه امامزاده حارث بن علی واقع است. اینک چند مورد از روایت ها و داستان هایی که در مورد بابا طاهر عریان بیان شده است ذکر می کنیم :

### **حکایت اول:**

گویند شاه سلجوقی (طغرل بیک) در دوران سفر و فتوحاتش به شهر همدان می رسد و به خدمت بابا طاهر، از او پند و اندرز می خواست. بابا طاهر به او گفت من با تو آن را می گویم که خدای متعال در قرآن فرمود: "انَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ" با بندگان خدا عدل و احسان کن و سپس بابا طاهر لوله ابریقی را که با آن وضو می گرفت شکست و به جای انگشتر در انگشت طغرل کرد و گفت برو به یاری خدا پیروز خواهی شد و گویند تا زمانی که آن انگشتر در دست او بود پیوسته در جنگ ها فاتح و پیروز بود چون آن شکست، او هم در جنگ ها شکست خورد.

### **حکایت دوم:**

گویند طاهر در آغاز جوانی روزی با شوق و علاقه بسیار به مدرسه ای وارد شد و تصمیم به فراگیری علم و دانش گرفت اما هنگامی که سخنان علمی طلاب را با شوق فراوان می شنید مطالب آنها را نمی فهمید لذا به یکی از طلاب گفت شما چه می کنید که به این علوم آگاه می شوید آن شخص به شوخی به او گفت: بسیار رنج و زحمت می کشیم، در این حوض یخ را شکسته و در سرمای شب غسل کرده و چهل بار سر را در آب فرو می بریم چون بیرون می آییم اسرار این علوم بر ما معلوم و فراگیری آن بر ما آسان می شود. بابا طاهر ساده دل با عشق و شوق به معرفت الهی این سخنان به شوخی را حقیقت دانست و چون شب شد در هنگام خواب طلاب به مدرسه آمد و یخ حوض را شکست و در آب غسل کرد و چهل بار سر را در آب فرو برد و چون از این کار فارغ شد شعله ای از آسمان فرود آمد و به قلب او وارد شد و پنهان گردید و توانست در راه عرفان و شناخت به مقام بالایی رسید.

### **حکایت سوم:**

درویشی قصد دیدار بابا طاهر کرد و برای دیدن او به کوه همدان شتافت، مسافتی را پیمود تا به خدمت طاهر رسید. دید همه اطراف طاهر را برف گرفته و لیکن اطراف او تا حدی بر اثر حرارت بدن طاهر برفها آب شده و زمین خشک است چون نزدیک ظهر شد درویش گرسنه بود و با خود فکر کرد که امروز گرسنه خواهم ماند زیرا نزد طاهر هیچ غذایی نیست. طاهر از فکر او آگاه شد و گفت ای درویش اکنون وقت ظهر است نماز را به جا آوریم و در فکر شکم مباش که روزی را خدا می رساند چون از خواندن نماز فارغ شدند درویش دید به دعای بابا طاهر جوی آبی پدید آمد و سفره ای کنار آن جوی پهن شد و غذاهای گوناگون و معطر در آن سفره چیده شد. طاهر گفت: درویش بسم الله. هم اینکه درویش دست به غذا برد غذا از نظرش پنهان شد او فکر کرد که طاهر سحر می کند. ولی طاهر از فکر او آگاه شد و به او گفت: نه درویش سحر نیست تو بدون نام مولی دست به غذا بردی بسم الله بگو. چون درویش بسم الله گفت غذا ظاهر شد و درویش و طاهر از آن غذا میل نمودند.

### **ویژگی سخن**

اشعاری که از بابا طاهر باقی است رباعیاتی است که به لهجه لری سروده شده است. با خواندن این اشعار متوجه می شویم که او با سخن بسیار روان و ساده و بی پیرایه خود نیکو کاری، خیر خواهی و احسان و ترک ظلم و ستم به خلق را به خوبی بیان کرده، او عشق

و ایمان و دلباختگی خود به مذهب شیعه و توسل به ائمه اطهار (علیهم السلام) و تضرع به درگاه خدا را چنان با جاذبه بیان می کند که خواننده از خواندن رباعیات خسته نمی شود و ناله جانسوز طاهر یکی از انوار عشق الهی است که در کلمه به کلمه اشعار او این انوار را می بینیم و سوزش و آتش آن را حس می کنیم.

### معرفی آثار

از بابا طاهر مجموعه ای از سخنان او به زبان عربی باقی مانده است که در آن عقاید عرفانی را در علم و معرفت و عبادت بیان کرده است و همچنین مجموعه ای که شامل سروده های او به زبان لری است از او به یادگار مانده است.

### گزیده ای از اشعار

#### غزل

دلا در عشق تو صد دفترستم / که صد دفتر ز کونین ازبرستم  
منم آن بلبل گل ناشکفته / که آذر در ته خاکسترستم  
دلم سوچه ز غصه وربرچه / جفای دوست را خواهان ترستم  
مو آن عودم میان آتشتان / که این نه آسمانها مجمرستم  
شد از نیل غم و ماتم دلم خون / بچهره خوشتر از نیلوفرستم  
درین آلاله در کویش چو گلخن / بداغ دل چو سوزان اخگرستم  
نه زورستم که با دشمن ستیزم / نه بهر دوستان سیم و زرستم  
ز دوران گرچه پر بی جام عیشم / ولی بی دوست خونین ساغرستم  
چرم دایم درین مرز و درین کشت / که مرغ خوگر باغ و برستم  
منم طاهر که از عشق نکویان / دلی لبریز خون اندر برستم

#### قصیده

بتا تا زار چون تو دلبرستم / بتن عود و بسینه مجمرستم  
اگر جز مهر تو اندر دلم بی / به هفتاد و دو ملت کافرستم  
اگر روزی دو صد بارت بوینم / همی مشتاق بار دیگرستم  
فراق لاله رویان سوته دیلم / وز ایشان در رگ جان نشترستم  
منم آن شاخه بر نخل محبت / که حسرت سایه و محنت برستم  
نه کار آخرت کردم نه دنیا / یکی بی سایه نخل بی برستم  
نه خور نه خواب بیتو گویی / به پیکر هر سر مو خنجرستم  
جدا از تو به حور و خلد و طوبی / اگر خورسند کردم کافرستم  
چو شمعم گر سراندازند صدبار / فروزنده تر و روشن ترستم  
مرا از آتش دوزخ چه غم بی / که دوزخ جزوی از خاکسترستم  
سمندر وش میان آتش هجر / پریشان مرغ بی بال و پرستم  
درین دیرم چنان مظلوم و مغموم / چو طفل بی پدر بی مادرستم  
نمی گیرد کسم هرگز به چیزی / درین عالم ز هر کس کمترستم

دو بیتی

فلک نه همسری دارد نه هم کف / به خون ریزی دلش اصلاً نگفت اف  
همیشه شیوه کارش همینه / چراغ دود مانیرا کند پف

\*\*\*

فلک! در قصد آزارم چرایی / گلم گر نیستی خارم چرایی  
تو که باری ز دوشم برنداری / میان بار، سر بارم چرایی

\*\*\*

ز دل نقش جمالت در نشی یار / خیال خط و خالت در نشی یار  
مژه سازم به دور دیده پر چین / که تاونیم در نشی یار

\*\*\*

اگر زرین کلاهی عاقبت هیچ / اگر خود پادشاهی عاقبت هیچ  
اگر ملک سلیمانم ببخشند / در آخر خاک راهی عاقبت هیچ

[WWW.ERMESPC.COM](http://WWW.ERMESPC.COM)

**دانلود نرم افزار و آموزش کامپیوتر – بخش های متنوع**

**اس ام اس ، گالری عکس ، آهنگ ، فیلم و ....**